

NOS

a prečo bolo dôležité
oň neprísť v 13. storočí

Angelika Herucová, PhD., HÚ SAV
24. január 2018, GJH, Bratislava

KDE

KTO palatín KEDY po 1200

PALATÍN

PRAMENE

Decreta regni Medievalis Hungariae

Zákonník sv. Štefana

Zákonník sv. Ladislava

Zákonník kráľa Kolomana

Listiny kráľovské & palatínske

Kroniky

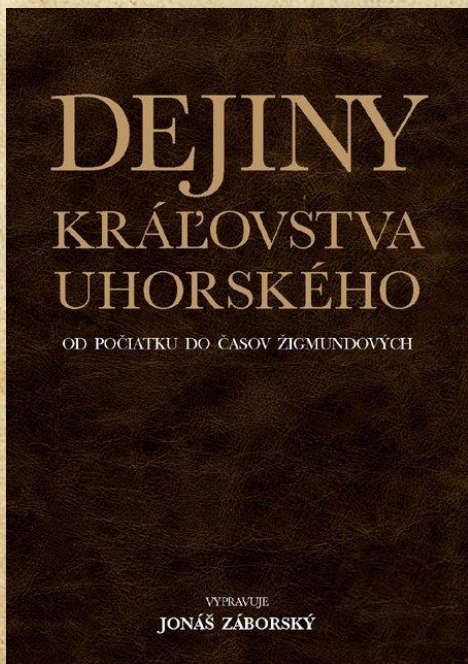
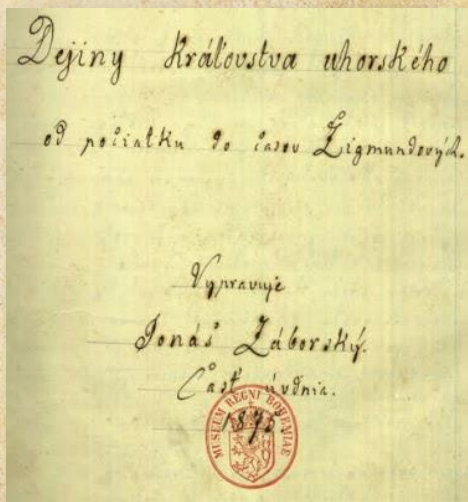
ČO

Súdy, tresty a zákony

KDE

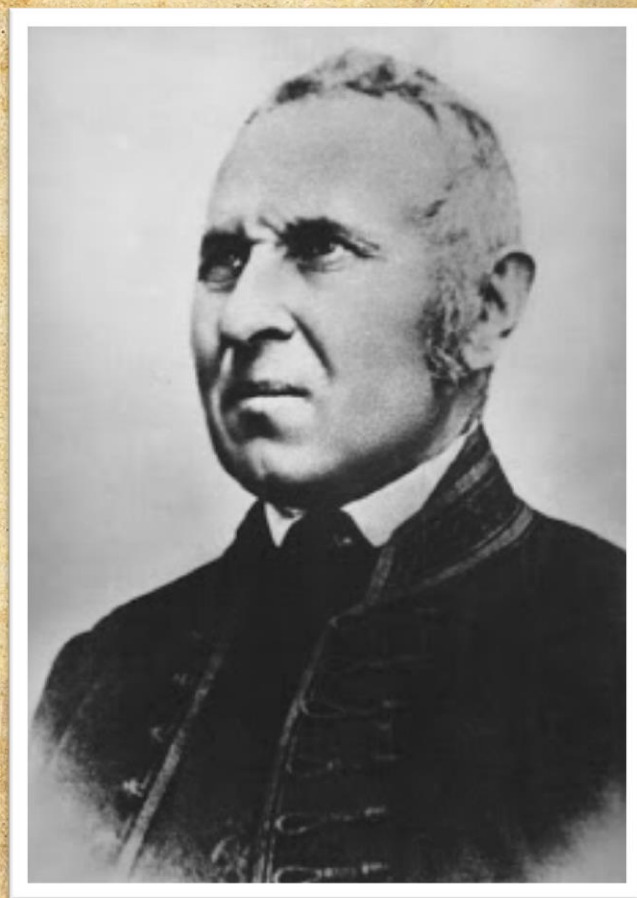

KTO palatín KEDY 1217 – 1220
opát & 32 pastierov sviň

Jonáš Záborský

* Február 1812 † Január 1876
Záborie Župčany

§. 126. Neľudské pokuty.

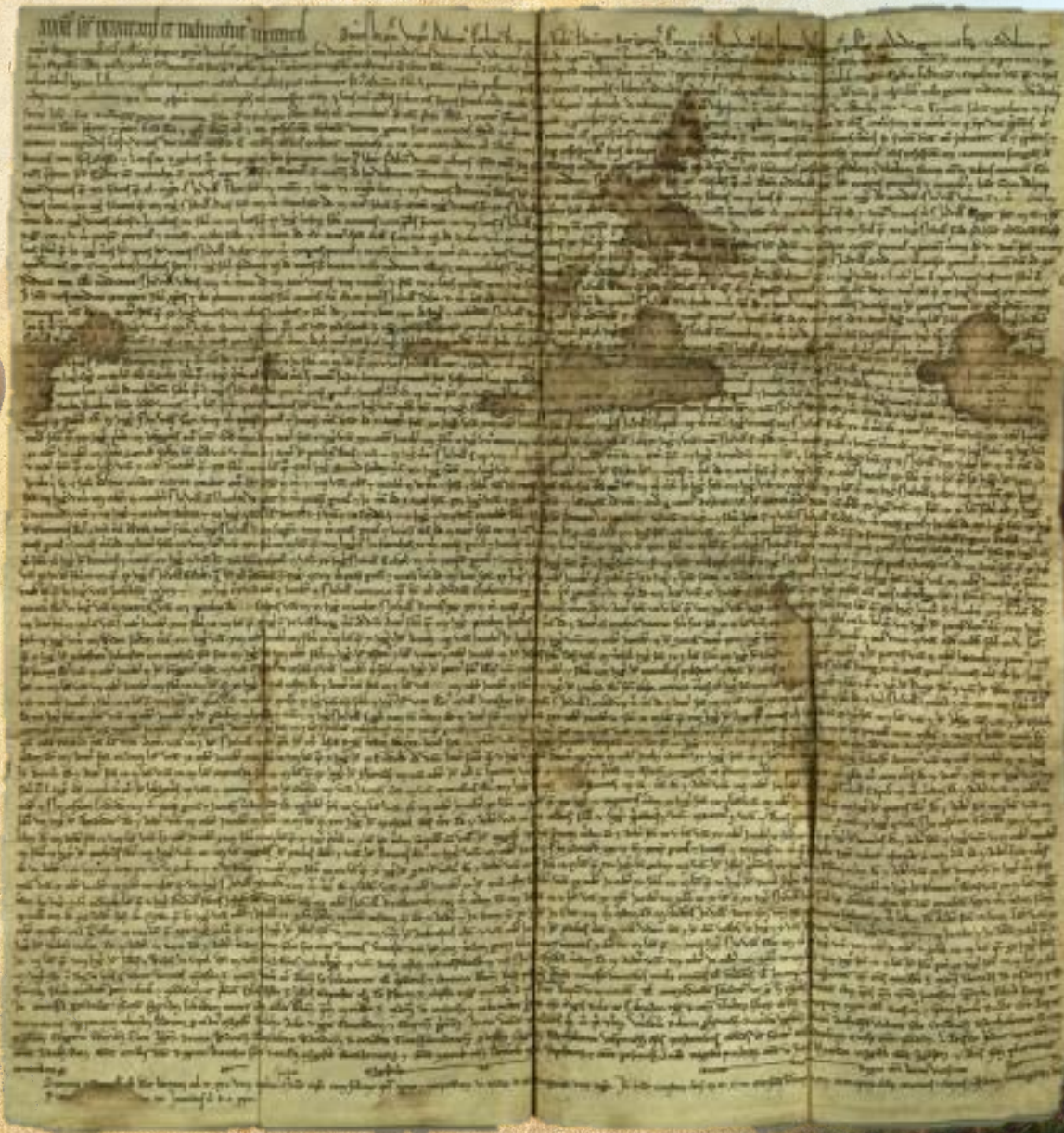
Ako právne próby tieto vyšších stavov pred súdom boli nerozumné: tak nerozumné a neľudské nakladaly sa ľudu pokuty. Nebolo ani v tom nič istého, zákonom ustáleného, až na tresty pri zlodejstvách. Súdca mal príležitosť cvičiť svoj ostrovtip, okázať nálezčivosť. Aké pri tom vyšli veci na javo, možno poznať zo súdneho výroku, vyneseneho

r. **1220** palatínom **Miklúš**om. Keď opát pannonský bol so kráľom vo svatej zemi, poddaní dediny Zuranca, počtom 32, odopreli povinnú službu, svine pást'. Vrátiť sa opát pohnal ich pred súd palatína, a tento čo nevymyslel,

dal zurezávat' odsúdeným sviniarom NOSY, a nastolil ich pečené opátovi.

306.)

306.) Nasos ipsorum assos abbatī tradidimus. Monum. Hung. hist. k. VI. p. 169.

DF 206902

palatín

Mikuláš Sák

opát Uroš

odrezanie nosov

32 pastierov
svíň

opekanie nosov

II. kniha Zákonníka sv. Štefana

čl. 6

ak služobník (*servus*) niečo ukradol:

1x ... musel nahradiť škodu a ak si to

mohol dovoliť **zaplatiť cenu svojho**

nosa, ináč mu nos odrezali ↓

V iuvencis

= 5 mladých býčkov

2x ... s odrezaným nosom dostal rovnakú

voľbu ohľadom uší

3x ... bol popravený.

II. kniha Zákonníka sv. Ladislava

čl. 2

ak bol *servus* prichytený pri krádeži,
nemohol vyvážiť cenu svojho nosa,
iba ak vyhl'adal útočisko v kostole,
na kráľovskom dvore alebo pri nohách
biskupa – v takom prípade škodu
nahradil jeho pán (*custos*).

Pri druhej krádeži ho obesili.

II. kniha Zákonníka sv. Ladislava

čl. 6

ak si sudca nesplní povinnosti
a pri súde **neodreže nos** servientovi
alebo nenechá obesit' slobodného
„stratí všetko čo má, okrem synov
a dcér, a sám nech je predaný.“

+ výpočet ďalších situácií
a prislúchajúcich trestov
(vrátane krivého obvinenia voči sudcovi)

II. kniha Zákonníka sv. Ladislava

čl. 10

keď niekto prichytil vlastného
služobníka pri krádeži svojho alebo
cudzieho majetku, sudcovia si nemali
odpustiť trvanie na **odrezaní nosa**

II. kniha Zákonníka sv. Ladislava
čl. 14

trest pre slobodného za krádež
(podľa jej výšky) ... zaplatil 12x čo
ukradol a jedného býka

! ak by ju spáchal **servient**, mal
zaplatiť **dvakrát toľko a prísť o nos**
servienta na úteku mali oslepiť, ale
neobesiť, ani nevyrezat' jazyk

TREST:

strata postavenia

šľachtic prišiel o privilegované postavenie, zo slobodného sa stal sluha, sluhom (otrokom) za trest odrezali nos, ergo sa stali ne-l'ud'mi.

palatín

Mikuláš Sák

opát Uroš

odrezanie nosov

32 pastierov
svíň

opekanie nosov

